

LJUSSTÖPNING, f. 2. Tillverkning af ljus genom stöpnig.

LJUSTALG, m. sing. Talg uti ljus, eller nedrunnen vid förbränning af ljus.

LJUSTER, júst'r, n. 5. (af gamla verbet *Ljusta*, slå) Ett fleruddigt fiskspjut, hvarmed vid eldstödjande fisken hugges.

LJUSTJERN, n. 5. Se *Ljuster*.

LJUSTJUF, m. 2. pl. — *tjuftar*. 1) En, som stjal ljus. — 2) Nedfallet skarn på ett brinnande ljus, och som utan nytta smälter bort talgen på en sida af ljuset.

LJUSTJÄRNA, f. 1. Stor, hög och smal balja af trä eller metall, hvaruti, vid ljusstöpnig, den smälta talgen hålles varm genom kokhett vatten, och hvaruti ljusvekarne gång efter annan doppas, tills de fått nödig tjocklek.

LJUSTRÄ, v. n. 1. (af gamla verbet *Ljusta*, slå) Fiska nattetid med ljuster, vid eld af brinnande torrved.

LJUSTRANDE, n. 4. o. **LJUSTRING**, f. 2. Det slags fiske, då man ljustrar.

LJUSVEKE, m. 2. pl. — *vekar*. Af ljusgarn hopsnodd veke, som utgör sjelfva kärnan i ljus (II, 1).

LJUSVÅG, f. 1. (fys.) Våg, bildad af ljusämnet, då det utbreder sig.

LJUSÄMNE, n. sing. (fys.) Se *Ljus*, n. I, 1.

LJUTA, v. a. 3. (Impf. *Ljöt*. Sup. *Ljutit*) *L. döden*, lagterm, som betyder: dö till följe af yttre våld.

LO, m. o. n. 4. I. Rofdjur af Kattsläktet med hårtofsar vid öronen, vanliga färgen rödgrå eller brungrå med några få svartgrå fläckar. Felis Lynx. Artförändringar deraf äro *Varglo*, *Kattlo*, *Karakal*, m. fl. (Fam.) *Hafva ögon som en l.*, hafva ganska skarp syn. — *Ss. Lojagt*, *-skinn*, *-spår*, *-unge*.

LO, m. sing. II. Se *Lugg*.

LO, m. sing. III. (t. *Lohe*) Garfvarbark.

LOB (o slutet), m. 3. (bot.) Flik på ett blad eller annan växtdel.

LOBÅS, n. 5. Ett slags fånge för varglon.

LOCK, m. 2. I. Hår, som går i spiral. *Lägga hår i l-ar*. *Håret ligger, faller i l-ar*. [Läck.]

LOCK, n. 5. II. (af *Lycka*, tillsluta) 1) Täckande öfverdel på hvarjehanda saker, antingen lös, eller på en sida dervid fastgjord. *L-et på en dosa*, *en kista*, *en gryta*, *ett fortepiano*. *Slå igen l-et till dosan*. *Taga l-et af grytan*. *L-et på ett bösslås*, den del af eldstålet, som faller öfver fångpannan. — Har en mängd sammansättningar, såsom Dos-, Bytt-, Kist-, Gryt-, Ficklock, m. fl. — 2) (nat. hist.) Täckande del på vissa snäckor, som tillsluter snäckskalets öppning, när djuret dragit sig aldeles inom den. — 3) (fam.) *L. för öronen*, tillfällig lomhörighet. *Det slog l. för öronen vid smällen*. [Läck.]

LOCK, n. sing. III. 1) (jäg.) a) Vissa djurs läte, då de locka. — b) Efterhärmat läte att narra djur. — 2) Lockande, lockelse. (Fam.) *Hvarken med l. eller pock*, hvarken med godo eller ondo. *Halft med l.*, *halft med pock*, halft med godo, halft med ondo. [Läck.]

LOCKÅ, v. a. 1. I. 1) Säges egentl. om fåglar, då de med sina läten kalla andra till sig. *Hönan l-r sina ungar*. — 2) (om människor) Med rösten kalla till sig tama husdjur eller genom efterhärmat läten, utlagd mat o. s. v., narra vilda fåglar eller andra djur att nalkas. *L. en hund*, *en höna*. *L. vakllar*. — 3) (fig.) Genom

nöjets retelse eller hvarjehanda förespeglingar för-må någon att begifva sig till ett ställe, förleda till hvad som är orätt. *L. någon in på en krog*. *L. någon att stjåla, till spel och dobbel*. *L. i försåt, i snara*. *L. ur en något*, narra någon att yppa, hvad han borde hålla hemligt. (Ordspr.) *God att l., som efter vill hoppa*, den är icke svår att förleda, som sjelf har böjelse. — *L. df, bört, främ, frän, in, ut*, se *Aflocka*, *sc.* *L. ihöp, ned, tillbaka, upp*. — *L. nde*, part. akt. Brukas stundom nästan adjektivt, t. ex.: *L. röst, stämna*. [Läck.]

LOCKÅ, v. a. 1. II. Lägga i lockar. *L. hår*. [Läck.]

LOCKAND, f. 3. pl. — *änder*. Fångad and, som af jägare nyttjas att locka andra ändrar.

LOCKANDE, n. 4. 1) Läte, ljud, hvarigenom ett djur lockas. — 2) Se *Lockelse*.

LOCKBETE, n. 4. Se *Lockmat*.

LOCKDJUR, n. 5. Benämning på de djur, som tillhöra tredje ordningen af Spindelkräken, och likna spindlar, men ha längre ben.

LOCKE, m. 2. pl. *lockar*. Ett slags spindelkräk, med ofantligt långa ben i jämförelse med kroppens storlek. Phalangium Opilio. [Läck.]

LOCKELSE, f. 3. 1) Förledande ord, förespeglingar, hvarigenom någon lockas. *Genom andras l-er dragas i förderfet*. — 2) Hvad som lockar, förleder. *Nöjets l-r*. *Nöjet och njutningen äro för mängden oemotståndliga l-r*. — *Syn*. Retelse, Lockbete, Lockmat.

LOCKFÅGEL, m. 2. pl. — *fåglar*. Fågel, som af jägare brukas att locka andra fåglar.

LOCKHÅRIG, a. 2. Som har lockigt hår.

LOCKIG, a. 2. *L-t hår*, som faller i lockar. *L-t hufvud*, med lockigt hår.

LOCKIGHET, f. 3. Egenskapen att vara lockig.

LOCKMAT, m. sing. 1) Hvarjehanda slags ämnen, som begagnas att dermed locka djur, för att lättare fånga dem. — 2) Se *Lockelse*.

LOCKMEDEL, n. 5. Medel, hvarigenom någon lockas.

LOCKNING, f. 2. I. Se *Lockande*, 1.

LOCKNING, f. 2. II. Förättningen, hvarigenom hår lockas.

LOCKPIPA, f. 1. Pipa, hvarmed jägare locka djur.

LOCKPOLYP, m. 3. (nat. hist.) Ett släkte af Slempolyperna, försedt med ett lock, hvarmed munnen kan tillslutas. Vorticella opercularis.

LOCKÄGG, n. 5. Ägg, som, då man ur ett rede i ett höns hus borttar de der värpta äggen, quarlemnas, för att åter locka hönsen att värpa.

LOD (o slutet) n. 5. Betyder ursprungl.: Bly. 1) (ford.) Blykula att skjuta med. *L. och krut*. Deraf ännu: *Lodbössa*. — 2) Kägelformigt blystycke, fästadt vid lina (Lodlina), att dermed mäta vattnets djup. Är antingen Handlod (för grundare vatten) eller Djuplod (för djupare). — 3) Se *Vattenpass*. — 4) Klumpen på ett besman. — 5) Klump af jern, som håller verket i ett väggur i gång. — 6) Se *Dörrlod*. — 7) Jern, som uppglödadt lägges inuti strykjern, för att hålla dem varma. — 8) Se *Vigtlod*. — 9) $\frac{1}{32}$ af ett skålpund. — 10) Smält metall, som begagnas till lodning.

LODA, v. n. 1. (sjöt.) Med lodlina undersöka vattnets djup. — *Lodande*, n. 4.

LODBALJA, f. 1. (skepp.) Träbalja med hål i botten, och i hvilken lodlinan uppskjutes efter hvarje lodning.

LODBAND, n. 5. Ett slags sidenband.